

14 januari 2018 (doopdienst)

Ik ben gekomen om aan armen de goede Boodschap, het Evangelie, te verkondigen..., om mensen uit hun gevangenis te bevrijden..., om mensen weer licht te brengen in hun duisternis..., om de onderdrukten vrijheid te geven... om zo Gods nieuwe toekomst te ontsluiten (Jesaja 61,1)

Bijbellezing: Lukas 4, 14-30

Vandaag was Jezus in de synagoge van Nazareth aanwezig, de plaats waar Hij was opgegroeid. En dit keer nam Hij het woord. Dat zou wel heel bijzonder zijn geweest. Voor Hemzelf, maar ook voor de mensen uit Nazareth. Want Jezus, Die ze hadden zien opgroeien toen Hij nog maar een kleine jongen was. Jezus, ja, dat was die Jongen die op zijn twaalfde een keer zoek was, toen Hij met zijn ouders naar Jeruzalem was afgereisd. Wat hadden Zijn ouders toen in spanning gezeten! Maar ja, toen was Hij al in de tempel te vinden om te leren. Toen was Hij al heel erg met het geloof bezig. Geen wonder, dat Hij nu als volwassen man in hun midden het woord neemt tijdens de dienst... Wat mooi om Hem zo te zien groeien!

Jezus begint na de Bijbellezing te spreken. En men is ook hier in Zijn thuisgemeente onder de indruk. Maar... de stemming slaat om..., de aandachtige stilte slaat om in geroezemoes, men begint hardop te praten, men begint te roepen... en men sleurt Jezus de synagoge uit..., men wil Hem zelfs doden... Maar Jezus weet te ontsnappen. Door Zijn Goddelijke macht? Het was Zijn tijd nog niet.

Waarom hebben wij deze geschiedenis gelezen tijdens de doopdienst? Nou, ik zou vanuit deze geschiedenis bijvoorbeeld de doopouders kunnen vertellen over de gewoonte die Jezus had om naar de synagoge te gaan. Die gewoonte had Hij natuurlijk niet zomaar opgedaan. Dat is het werk van Zijn ouders geweest. Die moeten Hem steeds weer meegenomen hebben naar de synagoge. Die moeten Hem dat hebben voorgeleefd, zodat het ook Zijn gewoonte werd.

Maar daar ga ik verder niet meer over uitweiden. Het gaat mij vanmorgen om de woorden die Jezus spreekt in de synagoge van Nazareth. Jezus vertelt daar op dat specifieke moment *waarvoor* Hij is gekomen. In Nazareth kenden zij Hem nog als die kleine Jongen. Misschien ook wel als die timmerman; grote kans dat Jezus zich in dat vak heeft bekwaamd tijdens de opvoeding door Zijn aardse ouders. Maar Jezus maakt nu bekend wat Zijn ware missie is. Hij citeert daarvoor een tekst uit het boek Jesaja, Jesaja 61: *'de Geest van de Heere is op Mij, omdat Hij Mij heeft gezalfd. Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen... om aan gevangenen vrijlating te prediken... en aan blinden het gezichtsvermogen... om onderdrukten weg te zenden in vrijheid... om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken'*.

Jezus vereenzelvigd zich hier met de persoon waarover Jesaja zo'n vijf, zes eeuwen geleden over heeft geprofeeteerd. Jezus vereenzelvigd Zich met die persoon die door God was gezalfd, de Messias, de Gezalfde. Die Redder, die Koning, waar Israel nu al zo lang op zat te wachten. Jezus zegt tegen die mensen uit Nazareth die Hem daar hebben zien opgroeien als een gewone jongen: *'Ik ben die Messias!'* *'Ik ben die lang beloofde Redder!'* *'Heden is deze Schrift – vandaag is dit Woord – voor jullie oren in vervulling gegaan!'* En ik denk dat dit de reden is waarom die dorpsgenoten zo woedend zijn geworden. Dat Jezus een fijne spreker was, daar waren zij het allemaal wel over eens. En dat Hij wonderen deed, zoals de geruchten vanuit de omringende dorpen deden geloven, nou, dat wilden zij ook wel eens meemaken. Maar dat Hij nu van Zichzelf beweerde de van God gezonden Redder te zijn, zoals Jesaja had voorgezegd... dat moet die Jongen van Jozef niet gaan beweren... Je moet

de woorden van de oude profeten niet op deze manier belachelijk gaan maken. Als je Gods Woord verdraait, als je Gods heilige woorden belachelijk maakt en je eigen verhaaltje er van gaat maken, dan is er volgens de Thora, volgens Gods Wet, geen plaats voor je te midden van Gods volk. Je moet dan uitgeroeid worden...

Jezus maakt hier – juist in de plaats waar hij is opgegroeid – bekend wat Zijn missie is: *Ik ben gekomen om aan armen de goede Boodschap, het Evangelie, te verkondigen..., om mensen uit hun gevangenis te bevrijden..., om mensen weer licht te brengen in hun duisternis..., om de onderdrukten vrijheid te geven... om zo Gods nieuwe toekomst te ontsluiten.*

Nu, vanmorgen zijn drie jonge jongens in de Naam van deze Jongen uit Nazareth, in de Naam van Jezus, gedoopt. En dopen - dat kan je misschien niet zo goed zien met dat kleine beetje water dat wij hier in de kerk gebruiken, maar dopen dat - betekent eigenlijk: je gaat met Jezus in het water kopje onder..., je gaat ten onder... en je staat met Jezus op uit het water..., je mag deel hebben aan het nieuwe leven. De doop, het ten onder gaan en uit het water opstaan, is symbool voor Jezus gekruisigd worden en sterven... en voor Jezus opstaan uit de dood. In de doop wordt je leven met al de wonden, schrammen, zonden, misstappen en verkeerde keuzen en alles wat er in het leven van Niels, Tobias en Lukas straks kan gebeuren... dat wordt als het ware al achtergelaten in het doopwater, dat gaat ten onder, dat zakt naar de bodem... en zij mogen nieuw, schoongewassen, uit het water opstaan. Zij mogen het nieuwe leven met Jezus ontvangen en voorgoed verbonden zijn met God. Ook al zal er straks nog heel veel kunnen misgaan in hun leven. Ook al weten wij nog totaal niet wat er met hen gaat gebeuren en zullen jullie als ouders naast alle vreugden misschien ook nog heel veel zorgen kunnen krijgen en soms misschien ook verzuchtten dat je het je zo anders had voorgesteld..., hoe anders kunnen de wegen van je kinderen soms lopen!..., maar de doop laat zien: Lukas, Tobias en Niels..., u en ik..., wij mogen al die wonden, schrammen, fouten, schuld en schaamte in het water achterlaten... God heeft er al een streep doorgezet, *voordat* wij ons levensverhaal nog moeten schrijven... en Hij wil ons een nieuw leven geven in Christus. In de duisternis van deze wereld mogen wij daarom wandelen als kinderen van het licht.

In de zorgen om ons bestaan, mogen wij weten van de zorg van de hemelse Vader.

In deze wereld waarin je vaak op jezelf bent geworpen en je er met jezelf ook niet altijd uitkomt, mag je weten van de Drie-enige God Die je met Zijn liefde omringt.

De doop is: verbonden worden met Jezus. Met Hem in het water ten ondergaan aan jezelf, aan deze wereld... en met Hem opstaan in een nieuw leven, een leven vanuit de liefde en genade van de drie-enige God.

Jezus legt nu in Zijn eerste preek in Nazareth uit wat dit nieuwe leven inhoudt: Jezus wil Lukas, Niels en Tobias, en ook u en jou, *bevrijding* schenken. *Vrijheid. Licht. Een heerlijke toekomst.* *'Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen... om aan gevangenen vrijlating te prediken... en aan blinden het gezichtsvermogen... om onderdrukten weg te zenden in vrijheid... om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken'*.

Dat klinkt misschien nog wat vaag, je kunt met deze woorden nog alle kanten op. Wat is die vrijheid, dat licht, dat Evangelie, die nieuwe toekomst die Jezus ontsluit?

Nou, het is allereerst *vergeving en genade*, die wij door Jezus mogen ontvangen. Er is voor u en jou door Jezus vergeving: wij mensen die in steeds weer dezelfde patronen vervallen en steeds weer dezelfde fouten maken, wij mensen die het zo lastig vinden om echt God met volledige overgave lief te hebben en de naaste net zoveel als jezelf lief te hebben..., wij mensen mogen door Jezus God leren kennen als een God Die niet in ons verleden blijft steken en ons het heden niet aanrekent..., God is een God van vergeving. Een

God van vergeving en genade. Wij mogen leven van Gods genade. Wij mogen leven van de onverdiende liefde en zorg van God. Ons leven heeft niet waarde op basis van wat wij van ons leven maken, hoe wij met ons leven uitkomen..., ons leven heeft diepe, onschatbare waarde, omdat het helemaal doortrokken mag zijn van Gods genade.

Jezus de Messias, de Gezalfde, de Redder Die al eeuwen geleden was voorzeggd door Jesaja, brengt vergeving. Brengt een nieuw leven, een leven in Gods genade, in Gods geduld en Gods liefde. Jesaja sprak in beelden van 'bevrijding van gevangenen', van 'gezichtsvermogen voor blinden', van 'loslating van onderdrukten'. Allemaal beelden die laten zien dat er ruimte mag ontstaan, dat er uitkomst is, vrijheid! Een nieuw begin!

In de Week van het Gebed, die volgende week zondag begint, zullen wij enkele voorbeelden tegenkomen van wat die bevrijding door Jezus kan betekenen. Dit keer is het materiaal voor de Week van Gebed namelijk gemaakt door christenen uit het Caribisch gebied. Deze christenen hebben Gods bevrijding in het bijzonder leren kennen in de afschaffing van de slavernij. Hun leven werd heel *letterlijk* in de vrijheid gezet. ... En het geloof in Jezus, de Gezalfde, de van God gezonden Redder, helpt deze christenen om moed te houden nu zij weer vele nieuwe vormen van gebondenheid en slavernij tegenkomen. Zij houden zich vast aan de bevrijding door de Here Jezus. *Hij* is hun hoop! Hun hoop, ook voor hun concrete leven van alledag: 'de Geest van de Heere is op Mij, omdat Hij Mij heeft gezalfd. Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen... om aan gevangenen vrijlating te prediken...'

De Here Jezus is gekomen om ons bevrijding te schenken. Vrijlating. Een nieuwe toekomst. Dat betekent allereerst vergeving, zo vertelde ik. Genade van God voor elke dag. Het betekent ook: hoop en moed in situaties waarin je soms zo terneer gedrukt raakt, zoals die Caribische christenen laten zien. Maar om die vrijheid en bevrijding van nog wat meer kleur en vorm te voorzien, geef ik even nog een ander voorbeeld van bevrijding:

Tim Keller heeft een klein en mooi boekje geschreven, waarin hij uitlegt hoe die bevrijding die Jezus heeft gebracht ook betekent dat je bevrijd wordt van *jezelf*. Dat klinkt misschien op het eerste gehoor vreemd. Bevrijd worden van jezelf. Hoe zit dat? Nu, een groot deel van je leven wordt vaak in beslag genomen door het omgaan met jezelf. Dat zullen jullie als ouders van Niels, Tobias en Lucas ook wel gaan merken. Eerst moeten kleine kinderen hun 'ikke' gaan ontdekken. En als ze twee jaar zijn, lijkt het alsof er niets anders meer dan 'ikke' voor hen bestaat. In de puberteit is er een hernieuwd zoeken naar het 'ik': wie ben ik? Wie wil ik zijn? En die zoektocht naar jezelf lijkt misschien nooit op te houden in al de verschillende levensfasen: in je verhouding tot anderen die je op je levensweg tegenkomt, in de stappen die je in je leven zet, in je tegenslagen, als je veranderingen doormaakt, of als je in de ouderdom voor je gevoel steeds meer moet inleveren... Allerlei adviezen klinken uit de maatschappij voor de zoektocht naar jezelf: 'denk goed om jezelf'. 'Kies voor jezelf'. Allerlei cursussen worden aangeboden om jezelf te ontdekken, om in jezelf tot rust te komen, om van je lage zelfbeeld af te komen of om juist je onverzadigbare verlangen naar status te boven te komen. Tim Keller beschrijft hoe het geloof in Jezus je juist kan helpen om van jezelf bevrijd te worden. Het gaat namelijk niet om 'meer aan jezelf denken', zoals zoveel mensen je kunnen adviseren. Het gaat ook niet om 'minder aan jezelf denken', zoals je soms wordt opgeroepen te doen. De bevrijding die Jezus ons schenkt helpt ons juist om niet aan jezelf *te hoeven* denken. Je hebt dat niet meer nodig! Want de doop vertelt je al: je bent van Christus. Je leeft door Hem. Voor Hem. En met Hem. Je leeft van Zijn genade. Zijn liefde. Zijn vergeving. Zijn bevrijding. ... Wat een bevrijding!

Ik hoop dat de doopouders hun kinderen daarin zullen meenemen. En ik hoop dat wij elkaar daarin zullen meenemen.

Paulus roept in een van zijn brieven de gemeenteleden op: *sta in de vrijheid!* Besef dat je door Jezus Christus in de vrijheid mag leven! ... Er is in onze tijd zoveel wat wij moeten, wij moeten zoveel... en als wij niet zoveel moeten, dan moeten wij wel veel van onszelf... en er zijn zoveel prikkels, zoveel verantwoordelijkheden, zoveel vragen..., met als gevolg: stress, burnout, gewoon geen zin meer hebben in het leven... Misschien heeft iedereen er wel op een of andere manier mee te maken..., maar laten wij dan samen met de doopkinderen van vanmorgen weer teruggaan naar het doopvont: daar wordt ons getoond hoe wij verbonden mogen zijn met Jezus. Hoe Zijn leven van sterven en opstaan ons leven mag zijn. Hoe wij met Hem ten onder mogen gaan in het water... en alle zonde, schuld, schaamte, gebondenheid, gevangenschap en onrust mogen achterlaten... en nieuw mogen opstaan... een nieuw leven mogen leven in Zijn vergeving, Zijn genade, Zijn vrede, Zijn bevrijding, de eeuwige toekomst die Hij voor ons heeft ontsloten. Neem je kinderen, neem elkaar mee in die vrijheid. En houd jezelf steeds weer voor: ondanks alles wat je in beslag neemt, waar je door meegenomen wordt, wat je gevangen houdt in je leven..., toch, toch ben ik vrij. Mag ik voor eeuwig vrij zijn. ... Jezus zegt het zelf: Hij (God) heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen... om aan gevangenen vrijlating te prediken... en aan blinden het gezichtsvermogen... om onderdrukten weg te zenden in vrijheid... om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken'.

De dorpsgenoten van Nazareth - om weer even naar hen terug te gaan - konden dat niet volgen. Hun niet begrijpen veranderde vervolgens in boosheid, in felle haat. Jezus haalde met Zijn enkele woorden de diepste duisternis en weerstand in hen naar boven. Uiteindelijk blijkt het dus of voor of tegen Jezus te zijn. Het geloven. Of er grote afstand van nemen...

Jezus werd niet begrepen. Werd niet gehoord. Zijn weg van licht, redding en bevrijding is ook zo vreemd gelopen..., zo diep gegaan... tot in de diepe diepte van het kruis van Golgotha, toen Hij verlaten was van Zijn Vader en aan het kruis uitriep: 'Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Daar hing de Gezalfde, de hulpeloze Redder. De van-de-Geest-van-God-Vervulde gaf Zelf de geest. ... De weg van Jezus' bevrijding is een weg door de diepte heen. Je zult daarom als gedoopte, als volgeling van Jezus, ook niet altijd die bevrijding, die vrede en die nieuwe toekomst van Hem zo duidelijk ervaren in je leven. Soms is het slechts een hopen, een verlangen, een zuchten op de lange weg die je achter Hem aan in dit leven gaat. Met Jezus verbonden zijn, dat is geen weg van puur geluk en genot, maar vaak van lijden en lasten. Maar de toekomst is zeker! Vandaag heeft Hij namelijk Zijn woord weer laten uitspreken: 'heden is deze Schrift in vervulling gegaan. Heden, vandaag, zijn deze woorden opnieuw werkelijkheid geworden. De Bevrijder heeft ons toegesproken. Hij heeft tot ons Zijn redding, Zijn genade en vergeving, Zijn liefde en bevrijding uitgesproken. En daaruit mogen Lukas, Niels en Tobias, u, jij en ik in geloof leven.

'Dokter, Arts, genees eerst eens even jezelf, zo zouden de dorpsgenoten van Jezus na de preek smalend zeggen ... Laten wij nu in antwoord op Jezus' woorden gaan zingen (Gezang 170, couplet 3 uit het Liedboek):

*Arts aller zielen, 't is genoeg,
als Gij ons neemt in uw hoede.
Heel toch de wond, die 't leven sloeg,
laat ons niet hooploos verbloeden.
Spreek slechts één woord, één woord met macht,
dan krijgt ons leven nieuwe kracht.
Spreek, dan keert alles ten goede.*

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl